

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 16

19. dubna 2020

Cena: 8 Kč

Všechno zlé je pro něco dobré

Je svým způsobem velmi povzbudivé, že ve skutečné krizi se ve většině lidí zmobilizují ty pozitivní stránky jejich povahy a mnozí v sobě dokonce objeví i schopnosti, o kterých dříve neměli ani tušení. Nestandardní situace vyžadují nová a kreativní řešení a ať chceme či ne, nutí nás učit se novým postupům a využívat do té doby pro nás neznámé metody.

Je to velmi dobře vidět na tom, co se děje po nuceném zavření škol. Nevím, jak to vypadá jinde, ale u nás doma se děti radovaly, že mají „volno“, jen první den či dva. Jsou oba už starší – osmá třída a třetí ročník střední školy – takže jejich učitelé od nich již mohou vyžadovat samostatnou práci. Z každého předmětu dostávají úkoly prostřednictvím různých internetových aplikací a jsou to úkoly vesměs velmi zajímavé a kreativní. Je jich dost na to, aby se ratolesti rozhodně nenudily, ale zároveň se nemusí hroudit z jejich nadměrného množství.

Takže píšou eseje a referáty, vytvářejí power-pointové prezentace, sledují výuková videa, poslouchají nahrávky a sami pořizují vlastní, vyplňují online testy... A občas je to dokonce i baví!

Nechodí sice do školy, nemusí tak brzy vstávat (což jim nesmírně vyhovuje), ale doma tráví školními povinnostmi srovnatelný (ne-li větší) počet hodin jako před zavřením škol. A je to čas strávený aktivně – nejen posloucháním výkladu nebo podřimováním v lavici. Tak si říkám, že se za ty týdny nuceného „domáčího vězení“ možná naučí víc než za dlouhé měsíce „školní docházky“ – minimálně v oblasti samostatné práce s moderními technologiemi, vyhledávání v pramenech, zpracovávání informací, formulace vlastních myšlenek.

Často kritizujeme náš vzdělávací systém, že se děti musí biflovat velké množství informací, které však následně nejsou schopné aplikovat. Zkušenosti z těchto týdnů ukazují, že to jde i jinak. Moc děkuji všem pedagogům, kteří jsou se svými žáky v každodenním kontaktu (a představte si, jak to musí být náročné, když učíte třeba pět tříd po pětadvaceti dětech!), připravují pro ně zajímavý výukový program, motivují je a povzbuzují, takže my rodiče stále máme doma více méně pohodové ratolesti a ne zdivočelou zvěř.

Jana Krajčířiková

Výlet po kyberprostoru

Svět ztichl, přestalo věčné a všudypřítomné pinožení, hemžení a bzucení světa. Zatímco lidstvo je nemocné, planeta se vzpamatovává a kvete, tak jak to na jaře bývá. Život sám se nezastavil, nezpomalil a nepřestal růst. Stejně tak ani my se nezastavujeme. Navzdory nečekaným událostem posledních dnů a týdnů neustáváme v práci. Přesunuli jsme se do kyberprostoru, abychom neztratili kontakt s klienty, který je o to potřebnější v dobách, kdy je lidského kontaktu méně, než jsme zvyklí. Uzavřenost ve vlastních domácnostech může být pro mnohé náročná, ať už jde o rodinné vztahy nebo změnu zaběhnutých denních rytů. Rodičům k jejich výchovné a pečující roli přibyla také role vzdělávací. My jsme tak pro klienty k dispozici pro pomoc se školními povinnostmi, ale zároveň přinášíme návody na zábavu, vyrábění, tanec a necháváme je nahlédnout do našich dní prostřednictvím živého vysílání. Představujeme nové aktivity, místa i informace a v době nejistoty a někdy i strachu se snažíme přinést radost a rozptýlení. Pro rodiče nadále poskytujeme online poradnu ve vyřízení osobních věcí a krátké intervence v případě krize. Podporujeme také naše peer pracovníky, kteří pro komunitu šíjí a distribuují roušky. V této nelehké době všichni v naší zemi dělají, co mohou, a snaží se najít rovnováhu mezi respektem a dodržováním vládních nařízení a zachováním zdravé mysli a těla, abychom všichni z karanténních opatření vyšli silnější, moudřejší a vyrovnaní. Nakonec proto přidáváme několik tipů, které budou jistě užitečné i v dobách méně turbulentních.

Udržujte režim – vytvořte si vlastní rozvrh hodin, vytvořte si prostor pro hru i práci, upravte se, převlečte, jako byste šli ven.

Napište si to do seznamu – na každý den si realisticky naplánujte, co chcete ten den stihnout, slastné odškrtávání hotových úkolů vám bude odměnou. Dejte si pauzu – nejvíce práce uděláte, pokud si čas rozdělíte na kratší časové úseky a budete si dávat častější pauzy, ve kterých rozproudíte krev třeba dřepem nebo kliky, zlepšit to soustředění a naruší stereotyp.

Odměňujte se – připravte si drobnou odměnu na konci každého dne, na kterou se můžete těšit.

Spojte se – volejte si s přáteli, některé úkoly se také lépe dělají společně, prostě buďte ve spojení a neizolujte se.

A nakonec – respektujte sami sebe, respektujte druhé a respektujte rozhodnutí vlády, díky tomu si budeme všichni o něco blíží.

Michaela Šťastná
Husitské centrum o.p.s.

Středisko Ambra

Denně šijeme stovky roušek pro sociální a zdravotní zařízení a veřejnost

Naše diakonická střediska šíjí roušky – za den jich zvládnou několik set. Roušky dodáváme do nemocnic, hasičům, dětským domovům, domovům pro seniory, zaměstnancům obchodů s potravinami a všude, kde je třeba...

Hradecké středisko Ambra ušilo několik set roušek, které putovaly do dětských domovů v Hradci Králové a v Berouně, do Fakultní nemocnice Hradec Králové, do domovů důchodců, hasičům, do stravovacích zařízení a do rodin v okolí Hradce. A v síti pokračují, protože roušky jim doslova mizí pod rukama. Denně zvládnou až 150 roušek a zakázky mají například i pro zaměstnance Tesca. Zhruba 50 roušek denně ušije také diakonické středisko Domeček v Trhových Svinech pro potřeby obce a okolí. Okolo 250 roušek za den zvládá vyrobit borovanský Nazaret, který přerušil výrobu chráněné keramické a textilní dílny. Kdo může, věnuje se výrobě látkových ústenek i z domova. Šije se také v pražské Divizně například pro potřeby Všeobecné fakultní nemocnice v Praze na Karlově náměstí.

Některá střediska si pomáhají navzájem. Například Kabinet Trojzemí v Hrádku nad Nisou poslal roušky personálu domácího hospicu Athelas. A právě písecký Athelas dokonce vytvořil sběrné místo pro roušky – Rouškobox – kam lidé nosí podomácku ušité ústenky. Zatím se povedlo shromáždit neuvěřitelných 2478 látkových a 120 jednorázových roušek a 800 párů jednorázových rukavic. A sbírka dál pokračuje. Ústenky byly určeny hlavně pro sociální a zdravotní služby na Písecku, Athelas je rozváží po domovech pro seniory, odebírají je sestřičky Nemocnice Písek apod. Hasiči pomáhají s distribucí do vzdálenějších míst, a protože už se podařilo pokrýt potřeby všech sociálních a zdravotních zařízení, putují také k veřejnosti... Díky solidaritě druhých zvládají mimořádnou situaci také seniři v Domově U Spasitele. Roušky jim dodalo vedení města Frýdlant a místní komunita Vietnamců jim darovala 500 jednorázových roušek. Děkujeme.

Kateřina Klasnová,
ředitelka Husitské diakonie

Středisko Domeček

Psali jsme před sto lety

Z Uher. Brodu. Ponejprv po převratu uctilo město svého slavného rodáka J. A. Komenského způsobem okázalým. V sobotu, v předvečer 328. narozenin, uspořádala společnost musejní lampionový průvod s hudbou k pomníku Komenského, věnci a kvítím ozdobenému, kdež prof. Rajchl přednesl řeč, v níž ocenil význam velkého učitele národa. Dva sbory, „Sláva“ a „Moravo“, zazpívalo procítěně sdrúžení. Na konec zazpívána národní hymna. V neděli za nejkrásnějšího počasí konala církev čs. slavné bohoslužby u téhož pomníku, kterých se účastnilo na 2000 lidí. Před pomníkem postaven polní oltář bohatě zdobený, antependium z výšivek ze St. Hrozenkova, i ornáty od P. Hofra, které minulého roku na výstavě budily obdiv. Českou mši zpíval P. Oskar Malý, katecheta v Uh. Brodě, sponsoria říkaly školní dívky. Po evangeliu promluvil P. Malý jadrný proslov, poukazuje k tomu, že církev čs. vychází z katakomb a oslavuje svoje jaro a svoje vzkříšení. Při mši za průvodu harmonia zpívána Cyrilo-Methodějská píseň Ejhle, oltář. Dvěma slokami nár. hymny skončena tato krásná slavnost, zanechávajíc hluboký dojem v srdcích účastníků.

Český zápas 9. 4. 1920, s. 6

Chvála mobilu

Mnohý laskavý čtenář se již předem pozastavuje nad nadpisem a ptá se, proč chválit něco, co v poslední době doslova zotročilo člověka dnešní doby dokonce již od raného dětství. Stačí se podívat kolem sebe - na ulicích, v dopravních prostředcích či na jiných místech. Mobil doslova jako fetiš drží lidé stále v ruce, pokládají ho za prostředek naprosto nepostradatelný pro svůj život. Telefonují, piší textové zprávy, hrají hry, poslouchají jeho prostřednictvím hudbu, surfují na internetu, fotografují. Berou ho všude s sebou. Máme zkušenosti, kdy tón mobilu naruší třeba i smuteční rozloučení, stává se dokonce, že zaznívá i při společenských setkáních, leckdy i při bohoslužbách. A tak pak mnozí pořadatelé před určitou akcí vznášejí upozornění. „Prosíme, vypněte si svoje mobily.“ Ale již když se dostává přestávka, lidé okamžitě z kapes či kabelek vytahují, slovy Káji Mařika, tyto „vymejšlenosti“ postmoderní doby, které dokázaly člověka doslova ovládnout. V r. 1998 mi jeden můj známý nabídl koupit jeden rok starého mobilu se slovy: „Víš, dneska bez toho nemůžeš být.“ V hlavě zněla otázka: „Co s tím? Budu to umět?“ Ten mobil tehdy stál 4000 Kč. Naučil jsem se ho ovládat sám systémem „pokus omyl“.

Doba se změnila, mění se i možnosti ve výběru těchto přístrojů. Mám už v pořadí pátý. Mobil vstoupil i do domácností seniorů. Proč tedy chválit mobil? Co znamená onen přívlastek mobilní? Slovník spisovné češtiny definuje jeho význam jako schopný přemístění, přenosný, tedy možný kdykoli a kdekoli ho uvést do provozu. Mnohá volání nás opravdu mohou obtěžovat. A proto leckdy bud' zavěsíme nebo náš přístroj vypínáme. Nemělo by to být ale vůbec v těchto dnech, kdy mobilní telefon se stává důležitým prostředkem komunikace mezi rodinami, známými, nemocnými, ale i osamělými seniory, ať už žijícími doma nebo v sociálních ústavách. Dnes jsme všichni uzavřeni jakoby v klecích kvůli nařízené karanténě. A kvůli tomu ještě více samota tíží, určitě mnohé z nás, zejména i seniory z řad členů církve. Ukazuje se, že oni dnes volají na naše fary, aby si popovídali, očekávají slova povzbuzení. My naopak můžeme volat jim a zjistit, jak se jim daří, zda něco nepotřebují, dokonce se můžeme krátce s nimi pomodlit. A to je úžasné. Mobilní telefon se dokonce takto stává účinným prostředkem pastorační práce na dálku, aby se nikdo necítil osamělý a opuštěný. Vědět o sobě, mluvit spolu, to je dnes navýsost důležité.

A proto, ač uzavření ve svých domovech, nevyvíjíme své mobily a také volejme, bud'me ve spojení, posilujme se navzájem v těchto nelehkých časech. Díky tomu spojení překonáme vzájemně strach, prokazujeme takto skutky milosrdenství a svou víru.

A držme se apoštolské rady: *Bud'te bdělí, stůjte pevně ve víře, bud'te stateční a silní! Všecko necht' se mezi vámi děje v lásce. 1 K 16,13*

Zdeněk Kovalčík

O nenasytosti

Další rok uběhl a opět jsme prožili dobu postní. Myslím si, že nikomu z nás se ani nesnilo, jak bude letošní půst důkladný. Naši předkové ho dodržovali opravdu poctivě. Například v jedné dětské knížce dědeček na začátku půstu pohladí svou milovanou fajfčičku, uloží ji do truhličky a říká jí: „Tak, má milá, zase až po Velikonocích“. Rodiče vedli děti k odříkání, platilo, že v postním čase žádné sladkosti a zábavy.

A jak tomu bylo u nás letos? Díky epidemii koronaviru jsme se nepostili, naopak jsme si dělali pořádné zásoby. Museli jsme si však odříkat mnohé příjemnosti. Jak postupovala karanténní opatření, přestali jsme cestovat, žádná divadla, koncerty, restaurace, dokonce ani malé nákupy pro radost. Pro mě je těžké obejít se bez posezení v oblíbené kavárně. Když jsme jeli na chalupu, zastavili jsme se na benzínové pumpě pro kávu. Byla jsem tam jen já a dva pánové. Říkali: „Dáme si to kafe, ještě než nám to zakážou.“ Já jsem zase popisovala, jak jsem trpěla, když v mé oblíbené kavárně zavírali a potahovali nábytek bílými povlaky. Jeden z pánů vyprávěl, jak je smutný, když mu zavřeli hospodu. „Přišli jsme o naše rituály“, uzavřel neveselou debatu. Ano, jsme na určité věci a rituály zvyklí a čím jsme starší, tím je pro nás bolestivější se bez nich obejít. A že bychom nemohli v neděli do kostela, to jsem si vůbec nedokázala představit. Připadá mi, že můj uspořádaný svět je vzhůru nohama. Maminka, zdeptaná několikadenním sledováním situace v televizi, se musela přestěhovat k nám a vnoučátka nechodí do školky, jsou také doma.

Dcera pomáhá kamarádce, která se pustila do šití roušek pro zdravotnická zařízení. Žehlí, měří a střihá kusy plátna, holčičky nastříhané kusy látky distribuují sousedce. Za pomoc dostaly od hodné tety krásné roušky s opičkami. Však už se také nemohou dočkat, až půjdeme ven. Vyrážíme do parku. Reakce holčiček byla nečekaná. Obě se mě chytly za ruku a byly zticha alespoň čtvrt hodiny. Pravda, někteří „zakuklenci“ se navzájem nepoznávali, a ač jsem se snažila být pozitivní, moc dobře jsem se necítila. Boj s koronavirem je prostě běh na dlouhou trať. Snažím se to vidět z té lepší stránky: nemusíme nikam jezdit, pobýváme pěkně pospolu. Zahrádka je uklizená, každý den vyvařuji a pečuji dobroty, všichni pomáhají. S manželem pracujeme oba doma, a tak se všichni můžeme sobě více věnovat. Tedy pokud zrovna nemáme ponorkovou nemoc, což je při takovém počtu lidí v naší domácnosti asi normální.

Celé toto období bychom mohli považovat za jakýsi režim pro léčbu závislosti, naordinovaný z vyšších míst. Nebo třeba za lék na naši nenasytost. Ve své knize se stejným názvem „Nenasytost“ se Anselm Grün ptá: „Co si počít s touhou mít stále více?“ O některé z jeho rad bych se s vámi ráda podělila. Jistě nejsme všichni chamtivci, kteří myslí jen na to, co všechno ještě potřebujeme. Ať již jde o vybavení domácnosti, zážitky a mnohé další věci, které si přepracovaní lidé už ani nedokážou užít. „...*Ježíš zve k sobě ty, kteří se trápí a vláčí s těžkými břemeny. (...) Pracují a pracují, ale už si nedokážou práci ani vychutnat. (...) Jiní lidé se zase domnívají, že nemohou dostat požadavků, jaké na ně klade okolí. Jsou to břemena, která si nakládáme tím, že podléháme vlastní nenasytosti. (...) Ježíš chce lidi osvobodit. Nechce, aby práce byla snížena na pouhý projev starosti a strachu, neustálé přetěžování. Naopak, Ježíš nám ukazuje jinou cestu. Hleďte nejprve Boží království a ostatní vám bude přidáno.*“ Pouštní otcové radí, že je důležité se věcmi tohoto světa zabývat správným způsobem. „*K překonání žádostivosti můžeme na nějakou dobu sáhnout k postu, ale nemůžeme se postit natrvalo. Naučme se užívat věci správným způsobem. A to neplatí jen pro jídlo a pití. Žádostivost se v člověku vždycky bude hlásit o slovo, ale je třeba ji přimnout a proměnit v životadárnou sílu.*“

V další ze svých knih „Půst“ autor pojednává o půstu z různých hledisek – biblického, lékařského, psychologického. „*Právě když v postu vědomě odložím všechna nesčetná náhražková uspokojení, která mě dost často ohlušují a oslepují, tu poznám svou nejnižší pravdu. Postem snímám slupku, která kryje mé vířící myšlenky a city. Tak může vyjít na povrch vše, co je ve mně: má nesplněná přání a touhy, myšlenky kroužící jen kolem mého samého, mého úspěchu, majetku, zdraví, mého sebepotvrzení, kolem mých citů, jako je hněv, hořkost a smutek. Mé rány, aktivitou, sebeúctěnými prostředky nebo jídlem a pitím pracně přikryté, se náhle otevrou. Všechno potlačené vyjde najevo...*“

A to se nám právě v současnosti děje. Více než kdy jindy jsou nám odnímána různá náhražková uspokojení, cítíme se ohroženi ve svém zdraví i ekonomických jistotách. Rychle se šířící koronavirus a s ním spojená nemožnost sto procentní obrany a ochrany v běžném životě je něčím, s čím v civilizovaných zemích už dlouho nepočítáme. Uvědomujeme si křehkost a zranitelnost naší civilizace. My křesťané bychom celou epidemii a všechny její důsledky měli sledovat pod úhlem naděje a k prohloubení naší víry a důvěry.

Markéta Hlasivcová

Z kazatelského plánu

1. neděle po Velikonocích

Jako novorozené děti Boží mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku. Aleluja!

(1. Petrův 2,2)

První čtení z Písma: Skutky 2, 14a.22-32

Tužby velikonoční:

2. Aby Kristovo vzkříšení našimi srdci proniklo a k životu věčnému nás přivedlo, modleme se k Hospodinu.
3. Aby Kristovo vítězství v celém světě zavládlo a mír národům přineslo, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma:

Nebeský Otče, ve velikonočním tajemství jsi ustanovil novou smlouvu smíření. Dej, ať všichni, kdo se znovuzrodili v obecenství těla Kristova, svým životem zachovávají to, co vyznávají svou vírou! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 1,3-9

Evangelium: Jan 20,19-31

Verše k obětování: Matouš 28,2.5.6

Verš k pozhnání: Jan 20,27

Modlitba k pozhnání:

Nebeský Otče, děkujeme ti za dary chleba a kalicha, které jsi nám udělil pro naše vykoupení a spásu. Dej, ať jsou nám zdrojem nového života! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 146, 252, 258, 260

Nad Písmem

Za zavřenými dveřmi...

J 20,19-31

Milé sestry a milí bratři. Pokoj vám! Za zavřenými dveřmi – to přece známe! To propojuje naše Velikonoce v roce 2020 s velikonočními událostmi v době, kdy se Pán Ježíš za nás obětoval na kříži a kdy byl vzkříšen!

Za zavřenými dveřmi vedeme své životy už poměrně dlouho... Za dveřmi, které nás mají ochránit, ale zároveň nás oddělují od ostatních. Za dveřmi, které nám mají pomoci tolik se nebát a nestrachovat, ale zároveň jsou symbolem strachu a obav. Učedníci jsou zavřeni za dveřmi ze strachu před Židy. My ze strachu před rozšířením nákazy. Máme tu ale jeden zásadní rozdíl. Učedníci jsou spolu, my spolu být nemůžeme. A přesto díky dnešnímu textu nejsme za zavřenými dveřmi sami. Díky dnešnímu textu jsme za zavřenými dveřmi společně s učedníky. Spojuje nás strach a pocit opuštěnosti.

Když tu náhle... Přijde (nepřiletí, nezjeví se) Pán Ježíš a říká: „Pokoj vám!“ A tím se vše mění! Už se nebojíme. Už nejsme opuštěni, protože On je s námi. Kristus je vprostřed nás a povzbuzuje nás. Strach

vystřídá radost! A On znovu řekne: „Pokoj vám!“ Běžný pozdrav – běžné přání, které ale v tom židovském „šalom“ obsahuje vše, co každý z nás potřebuje pro tělo, pro duši, ducha i pro radost. A dodává: „Posílám vás jako mne poslal Otec.“ Dává nám úkol a zároveň nám dává i sílu ho splnit – Ducha svatého...

Učedníci se radují, nemají strach. To však jen do chvíle, kdy se dveře otevrou a vrátí se k nim Tomáš a jejich radost zchladí: Nevěřim, dokud neuvidím, dokud si nesáhnnu. Nestává se to i nám, že naše radost z víry je zvuklána pochybami druhých, starostmi a realitou běžného dne?

A tak po týdnu se jakoby nic nezmění. Jakoby k žádnému setkání se vzkříšeným Kristem nedošlo. Opět jsme za zavřenými dveřmi s učedníky, jako bychom zapomněli, co se minulý týden stalo... Změna je pouze v tom, že dnes je s námi i ten pochybovač Tomáš.

Když tu náhle... Přijde (nepřiletí, nezjeví se) Pán Ježíš a říká: „Pokoj vám!“ A tím se vše mění! Už se nebojíme. Už nejsme opuštěni, protože On je s námi. Kristus je vprostřed nás a povzbuzuje nás. Strach vystřídá radost! Nemáte „děja vu?“ A tentokrát i Tomáš je přesvědčen. Vyznává: „Můj Pán, můj Bůh.“

Sestry a bratři za zavřenými dveřmi! Vzkříšený Kristus se dokáže dostat přes všechny zavřené dveře. Dokázal to kdysi a dokáže to i dnes! Říká: Pokoj vám! A i dnes nás posílá. Kam? Ze zavřených dveří ven...

Zkusme myslet na ty, kteří potřebují zaslechnout Boží pozdrav – vezměme telefon, napišme dopis, sms, email a šířme Boží lásku alespoň tím, že o sebe budeme mít zájem.

A když se snad stane, že se budeme cítit za uzavřenými dveřmi znovu ustrašení a opuštěni, tak On opět náhle... přijde (nepřiletí, nezjeví se) a řekne: „Pokoj vám!“ A tím se vše změnil!

Františka Klásková

Pane, myslíme na všechny, kteří se cítí opuštěni, smutní a cítí strach. Prosíme, navštiv je svým pokojem. Amen

Oslavíme výročí jinak či jindy? Na každý pád ale spolu!

Věřím, že tento titul se nebude vztahovat ke slavnostnímu shromáždění ČČSH ke 100. výročí 1. 6. 2020 v Národním domě na Smíchově, žel ale týká se všech výročí, která připadají na období opatření proti šíření koronaviru, znemožňující setkání více než dvou osob s výjimkou rodiny. A nejen výročí, ale též svátků – Velikonoc. Obojí se dotkne i Komorního sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra, který chtěl právě tradičním koncertem na Velikonoční pondělí oslavit i své 20. výročí.

Na pořadu tradičního Velikonočního koncertu spojeného s 20. výročí měly být písně, které ve Sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra v Příbrami na Březových Horách zazněly právě před 20 lety na prvním větším – Velikonočním koncertu Jakoubků. Zpívali jsme tehdy písně z Taizé a Truvérskou mši Petra Ebena za varhanního, flétnového a kytarového doprovodu. Dovolí-li nám vládní opatření se na Velikonoční pondělí setkat, byť jen v počtu zpěváků, zkusíme přenos alespoň části koncertu on-line. Budou-li však opatření znemožňující setkání více než dvou lidí prodloužena, budeme hledat pro slavnostní výroční koncert jiné datum, o němž budeme informovat.

Z koncertů Jakoubků ve Sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra v Příbrami na Březových Horách na Velikonoční pondělí se postupně zrodila tradice, podobně jako z každoročního Vánočního koncertu Jakoubků na Štěpána (26. 12.) a koncertu na Noc kostelů konaných tamtéž. Z počátku se sbor pravidelně účastnil též Festivalu duchovní hudby v mikulášském chrámu na Staroměstském náměstí v Praze, kde také každoročně zpívá na adventním benefičním koncertu Richarda Pachmana, autora mj.

oratoria Mistr Jan Hus. Jakoubek zpíval v průběhu let při několika verzích tohoto oratoria včetně jeho velké verze, společně s pražskou Resonancí pod vedením Miloslavy Pospíšilové, v rámci Husovských slavností 2015 před 15.000 lidmi na Staroměstském náměstí v Praze a zcela zaplněným Moravským divadlem v Olomouci. Byl to jedinečný zážitek. Ale i když auditoria dalších mnoha – a nebojím se říci, že již možná téměř 200 koncertů a vystoupení Jakoubků v průběhu dvaceti let byla menší, téměř vždy byla velice vřelá a inspirující. Za všechny mohu jmenovat třeba zpívání při Noci muzeí v pražském Lapidáriu mezi obrovskými barokními sochami pro malé skupinky, avšak nadšených posluchačů.

V Příbrami, kde má sbor svůj domov, působí též dalších 7 komorních sborů a 7 dětských souborů. Na okresní město, které se ze 40.000 obyvatel (v r. 1990) zmenšuje (na téč. necelých 33.000) je to úctyhodný počet. Jakoubci načerpali v Jilovém u Prahy, kam byli pozváni sborem Homunculi, pod vedením Tomáše Svobody (pedagog v naší husitské církevní ZUŠ Harmonie), inspiraci a od roku 2004 každoročně pořádají Festival pěveckých sborů Příbram, kam kromě příb-

ramských sborů zvou i sbory z regionu a hosty – dosud nejvzdálenějším hostem byl sbor z Norska.

Spolupráci a kontakty se zahraničními sbory provázejí Jakoubky od r. 2005, kdy poprvé ze tří návštěv vždy rok po sobě navštívili k výročí M. J. Husa německou Kostnici, kam se vrátili i v r. 2015 při oslavách 600. výročí Kostnického koncilu. Družbu navázali s italským sborem v Meranu. Vystupovali také při zahájení výstavy ČČSH

Stále živá historie v belgickém Lutychu. V Sasku si zazpívali při společném zpěvu sborů a nyní domlouvají spolupráci s jedním z tamních sborů Evangelické luterské církve. Sbor spolupracoval i s českými tělesy – provedl kupř. Rybovu Českou mši vánoční se Středočeskou filharmonií, na Dvořákově Vysoké u Příbrami byl doprovázen smyčcovým kvartetem při vánočních písních Adama Michny z Otradovic, na HTF UK a dalších místech zpíval společně s historickým souborem Chairé pod vedením Josefa Krčka. Nejčastěji však zpívá acapella, tj. bez doprovodu.

Repertoár sboru tvoří v jeho základu husitské chorály, jednohlasé i v úpravě soudobých autorů. Na svých koncertech tak poukazoval na vztáznost české duchovní hudby – nejstarší a nejmladší. A to i v autorských dílech (Requiem Zdeňka Lukáše ad.), která nastudoval. Postupně přidal díla renesanční a raně barokní a také díla zahraničních autorů. Vítanou tečkou koncertů se staly spirituály. Na koncertě ke 20. výročí sboru se pokusí sbor provést tím nejlepším z celého repertoáru. Do té doby lze Jakoubky slyšet na jeho dosud 3 CD a díky podpoře města Příbram snad i na dalším CD, které natočíme ke svým dvacatinám letos na podzim, kdy budeme uzavírat 20. sezónu svého působení.

Hana Tonzarová
duchovní a sbormistryně Komorního sboru Mistra Jakoubka ze Stříbra
(při n. o. ČČSH Příbram - Březové Hory)

Znovuzrození hostií podle Bílkova návrhu po 85 letech

Dokončení z minulého čísla

V církevním týdeníku Český zápas se až v červnu 1935 objevil krátký informační článek o nových hostiích, jehož autorem byl Bílkův obdivovatel a propagátor, farář Bohuslav V. Lohniský. V témže roce byl v ústředním církevním periodiku dvakrát otištěn inzerát na prodej nových hostií, nabídka s vyobrazením hostií se objevila též ve výroční zprávě ÚSP ČČS za roky 1934 až 1935. Zdá se ovšem, že počín ÚSP ČČS byl v některých církevních kruzích vnímán jako nevitáná konkurence pro hostie prodávané od 20. let Tiskovým a nakladatelským družstvem ČČS. Jeho inzeráty nalezneme téměř v každém čísle Českého zápasu z ročníků 1935 a 1936. V 30. čísle (1935) se dokonce objevila formulace, lákající na nové umělecké provedení hostií podle návrhu akademického sochaře a medailéra Miloslava Beutlera. Připomeňme si, že oba umělci, jak Španielův žák Miloslav Beutler, tak František Bílek, přednášeli o výtvarném umění na Vysoké škole bohoslovenské, která byla církví provozována v letech 1932–1934. Miloslav Beutler patřil v druhé polovině 30. let k čelním představitelům Sekce výtvarných umělců a architektů ČČS, v dubnu 1937 byl zvolen dokonce jejím předsedou. Ponechme stranou fakt, že Beutler nebyl členem ČČSH (hlásil se k Českobratrské církvi evangelické). Jeho pojetí však působí dojmem narychlo na zakázku vytvořené komplikované koláže. Výtvarný plastický motiv je poskládan z ležícího dvojramenného kříže překrytého vázou (kalichem) s lilii a doplněného po straně obilným klasem a vinným hroznem. Přestože ÚSP ČČS žádalo ústřední radu o oficiální doporučení jejich výrobků, nedočkalo se kladné odezvy. Církevní ústředí zaujalo vyčkávací taktiku a odpovědělo, že nemůže do věci zasáhnout, neboť jde o obchodní soutěž. Symbolika hostií tedy nehrála v rozhodování vůbec žádnou roli. Zmiňovaná skutečnost je o to zajímavější, když si uvědomíme, že ve vedení ÚSP ČČS tehdy ještě stála manželka patriarchy G. A. Procházky. V prvních měsících roku 1936 se stávala distribuce hostií stále více nepřehlednou. Činovníci rad starších (např. z Liberce nebo Plzně-východ) začali apelovat na ústředí, aby konkurenční prostředí dvou organizací spadajících pod ČČSH ukončilo. V dubnu 1936 sice ústřední rada učinila vstřícný krok a upozornila náboženské obce na charitativní ráz výtěžku z prodeje Bílkem navržených hostií, ale to bylo vše. Zástupci rady starších z náboženské obce Plzeň-

Objednávejte HOSTIE
v ústředí sociální práce v ČČS!

Jeho výroba je jediným zdrojem bohoslužebného chleba se znázorněním idey ČČS podle návrhu mistra F. Bílka, který jest schválen i doporučen br. Ústřed. radou ČČS!

Výtěžek jest věnován sociálním účelům církve československé

... Po jakých dlouhých stoletích to český umělec pracoval zase pro český oltář? Žil v skrytu, aby domyslel dílo. Přes celou protireformaci podal nám je uchráněné. Hle, tu je chléb posvěcený živým slovem Ježíšovým, v kterém je už vtělena příčina, proč takový chléb se objevuje na našem stole: „Hle život, hle dílo mé – je lásku a dávám“. B. L.

východ v čele s farářem Bohumírem Cigánkem tak celkem přesně popsali rostoucí napětí, které dvojkolejnost v distribuci hostií uvnitř církve vyvolávala. Zároveň správně podtrhli, že zatímco ÚSP ČČS používá výtěžek z prodeje pro potřeby sociálně slabých, výtěžek u Tiskového a nakladatelského družstva jde do kapes několika akcionářů.

Už v září 1936 nastává výrazný obrat a misky vah se začína-

ji naklánět na stranu Tiskového a nakladatelského družstva ČČS. Zástupci této akciové společnosti tlumočili ÚSP ČČS názor představenstva, který preferoval předání celé výroby a prodeje hostií pod jejich obchodní podnik. Na základě přesunu bylo Tiskové a nakladatelské družstvo ČČS ochotno odvádět ÚSP ČČS „daň“ z každého prodaného tisíce obou druhů hostií (malých i velkých). Ideovou stránku hostií nepovažovalo za podstatnou. Ve stejném smyslu byl informován též patriarcha G. A. Procházka. ÚSP ČČS, v jehož vedení už stála Berta Mildová-Bílková, v odpovědi vytvořilo rámec podmínek, za kterých by bylo ochotné uvažovat o sjednocení výroby hostií. S jejich požadavky se ale neztotožnilo vedení církve a apelovalo na ÚSP ČČS, aby předalo výrobu za podmínek navržených Tiskovým a nakladatelským družstvem ČČS. Situace se předsedkyni Bertě Mildové-Bílkové i jednatelem ÚSP ČČS Ladislavu Čapkoví jevila jako bezvýhodná. Proto na začátku roku 1937 přistoupili na likvidaci jejich dosavadní výroby hostií. Troje kleště s formami na pečení hostií byly za přítomnosti zástupců úřadu ústřední rady opatřeny pečeti a dány do úschovy ÚSP ČČS, které se zavázalo pečeti neporušit. Ze zápisu o sjednocení výroby hostií vyplývá, že výroba byla zastavena k 25. únoru 1937 a prodej ke konci prosince 1937.

Ústředí sociální práce ČČS výrobu Bílkem navržených hostií provozovalo jako svépomocný podnik tedy pouze do února 1937. Ve zprávě patriarchy za tento rok je zastavení výroby odůvodněno přáním církevního ústředí bez udání dalších podrobností. Inventář pekárny byl rozebrán a uskladněn, zásoby ze skladu hostií postupně doprodávány, prodej byl soustředěn do Tiskového a nakladatelského družstva ČČS, které se zavázalo za to odvádět ÚSP ČČS 15 % daň dobročinnosti z ceny všech prodaných kusů.

Bílkovo dílo je dramatem jeho života. Přestože jeho návrhy na výrobu bohoslužebného chleba korespondovaly s pojetím ČČSH, do které v roce 1921 s tvůrčím očekáváním vstoupil a s níž v prvních letech i intenzivně žil, dostalo se jim ze strany vedení církve macešského přijetí. Církev zůstala jeho charismatům dlužna. Přesto tvůrce věřil, že jednou až odejde, jeho píseň bude k slunci dozpívána. První tóny se rozeznávají. A každému z přichozících ke svátostnému hodu lásky a spásy se otevírá nové poznání Božího narození v nás.

Martin Jindra

Co se dá zažít snad jen jednou

Když se premiér České republiky Andrej Babiš dovolával při jednání Poslanecké sněmovny Boha, byl to pro mnohé moment překvapení srovnatelný snad jen s atmosférou listopadové Letenské pláň, v jejímž průběhu se Václav Malý modlil s tisícíhlavým davem Otčenáš.

Čekal jsem na reakce a ty na sebe nenechaly dlouho čekat.

Politolog mi napsal, že už musíme být v překerní situaci, když se premiér dovolává Boha, filozof mu oponoval, že to, co prožíváme, máme brát jako dar.

Zamyslel jsem se nad tou druhou variantou, stál jsem zrovna před knihovnou, kterou jsem si zachoval i v pokročilém věku a v mnohem menším bytě. A začal uvažovat.

Díky České televizi jsem strávil třináct nedělních předpolední s už několikrátou reprízou seriálu o Františku Ladislavu Věkovi. Na tehdejší dobu špičkový seriál, který mě generaci rehabilitoval spisovatele Aloise Jiráska, po mnoho let zpoštěle vysvětlovaného profesorem Zdeňkem Nejedlým. Herecký koncert Jana Pivce, Radovana Lukavského, Radoslava Brzobohatého, ale také Zdeňka Kryžánka, jehož Žalman byl propracovanou hereckou etudou od prvního do posledního záběru, která zaujme i po bezmála padesáti letech.

Ale přiznám se, že po Jiráskovi v knihovně nesáhnou. Začnu hledat v trochu opomíjených knihách. Využiji toho času, který se nebude opakovat, a dám si do přední řady knihy nabádající ke zdravému způsobu života, jinému vztahu k přírodě, několik knih, které už před léty zdůrazňovaly základní principy rodinného soužití. Vrátil jsem se i k titulům, které připomínaly úctu ke staří, respekt k učitelům.

Je zajímavé, když se ze dvou metrů bezpečné vzdálenosti podíváte na člověka s povinnou rouškou a kulichem, kvůli zimě naraženému až k obočí a přes uši, vidíte pouze jeho oči. A můžete sledovat, zda vám uhne či neuhne pohledem. Ten letošní velikonoční čas bude jiný než jindy. Také Noc kostelů nebude stejná. Snad až červencový státní svátek Mistra Jana Husa bude připomínat léta minulá.

Tak jako jsme dodnes nezapomněli na nejen pražské povodně v roce 2002, neměli bychom zapomenout ani na koronavirovou zkoušku roku 2020.

Petr Burda

Jak TO spolu vydržet? - I.

Rodiče s dětmi, děti s rodiči, manželé s manželkami, senioři odloučenost od blízkých, lékaři a zdravotníci v první linii - jak

to vydržet? Média jsou nám ku pomoci informacemi (stejně jako dřív, bacha na fejkky!). Mediální hračky jsou nám náhražkou kontaktního „face to face“. Rad je mnoho. Díky nim si můžeme naprogramovat běh dne, věnovat se dětem, ustát jejich výuku, nehádat se, zacvičit si, jít na procházku, myslet pozitivně (poručte si!), telefonovat prarodičům a nakoupit jim; ČT 3 jim dokonce nabízí i program. Jde o to odvést pozornost od TOHO - té příšery - nabízí se mechanismus nemyslet, vytěsňit. Jenomže, co pak? Když TO sedí stále kdesi za zátylkem a „Nemocnice na kraji města“ nám v té situaci připadá komicky, doslova jak z jiného světa. Strach. Je nutnou biologickou obranou pro přežití. Pro totality ideální zbraní k ovládnutí mas. Svírá a ochromuje. Za všemi těmi strachy je ten prázdný - ze smrti. No jo. Měla jsem napsat něco pozitivního, radostného.

Vždyť ano! Všechno TO přeče přišlo v čase předvelikonočním jako nečekané a nechtěné duchovní cvičení svého druhu pro celý svět. A připomnělo nám křehkost a pomíjivost lidské existence. Jsme napadnutelní kdykoliv, jakkoliv, čímkoliv, kýmkoliv. Skrze TO (coronavirus) se nás dotklo něco, co nás nebetyčně přesahuje! Okruží smrtelnosti se kolem nás jaksi víc sevřelo. Nepomůžou ani procházky, ani Člověče, nezlob se, ani roušky, ani budovateleské ujištění „Zvládneme to!“, ani vakcína (kéž by byla!). Protože i když coronavirus zvládneme, pořád zůstáváme „bytím ke smrti“. To není strašení ani propaganda církevních dogmat. To je fakt.

Se smrtelností se lidstvo srovnávalo od úsvitu svých dějin. Vždy skrze náboženství. Od Atlantidy, Čingischána až po Osvětím a Stalina zvládal člověk všechnu nouzi světa i svůj vlastní strach pomocí šamanů, pohanských kněží, různých náboženství napříč zeměkouli. Toto by při vši úctě psychologové, kteří jsou tu teprve 150 let, na radu C. G. Junga měli přehlízet ze všeho nejméně, už jenom proto, že dnešní člověk hledá, jak se obejít bez Boha, místo jak ho najít. Proto chodí k psychologům, k psychiatrům, a ne k teologům. Vzájemná spolupráce je víc než nutná. Přeče to, co nás přesahuje (naši smrtelnost), můžeme zvládnout jenom s Tím, kdo přesahuje samu smrt. Jakub Deml řekl, že člověk je tím, co z něho udělá náraz na smrt. Přemýšlejme o tom.

Pro nás křesťany je výrazem vítězství nad smrtí velikonoční Kristus - ukřižovaný a vzkříšený. Naděje plný. V něm by se měl náš strach rozplynout jak sůl ve vodě. Proto je přeče v Bibli nejčastější výzvou - Neboj se! Coronavirus je takový lakmusový papírek toho, jak s nouzí, úzkostí a strachem umíme zacházet. My, v té pyšné a nestřídmé civilizaci, která si pořád říká křesťanská. **Jana Šilerová, co se taky snaží „udržet svou duši pohromadě“**

Tváře za času Corony - Taková ušmudlaná březnová neděle...

Masopustem odstartovaný tradiční půst se poněkud pozměnil, prohloubil a stal se nařízeným, i když ne zrovna v gastronomickém pojetí. Roušky sem, roušky tam. Nějaká babka udala jinou babku za to, že klepala z balkonu deku. Jádrem problému nebyla příkrývka těla, ale příkrývka obličeje. Klepala deku nemajíc roušku na svém obličeji. Obličeje jsou jako kniha. Takový Facebook jsou naše obličeje. Ale za časů Corony??

Na procházce příměstskou přírodou nepotkávám knihy, potkávám zahuhlaný textil. Myslela jsem, že otextilovaná bytost jsou příslušné k extrémistickým náboženským nebo politickým seskupením. Změnou náhledu vyvolanou současnou situací jsem ještě včera orouškované obličeje vnímala naopak jako extrémně ohleduplné bytosti. Teď vím své - jsme, spíš než ohleduplní, klasicky vystresovaní spoluobčané, tak jak to známe z minula. Ano, strach je to, co mnohé z nás obléká do ochranných textilií. Strach, že nás udá babka ze sousedního balkonu.

Je krásné mít tolik volného času za časů Corony. Jenže - není to můj svobodný volný čas. Není svobodný, není nádherný, není inspirativní - do té chvíle, než ho podřídím někomu Vyššímu, než jsem já, než jsou vládcí a doporučené hodiny k nákupům.

V noci mám jasný, barevný sen. Jdu městem nějakou širokou ulicí a proti mně spořádaný dav lidí. Nestrkají se, nemávají prapory, nenesou transparenty. Tíse jdou, všichni oblečení v bílém. V tom snu si říkám - některý z těch lidí je určitě Ježíš Kristus. Usilovně zaměřuji na všechny tváře, které mě míjejí. Ačkoliv v realitě vidím hodně špatně, ve snu ty tváře rozeznávám, ale nějak podivně. Nedovedu je identifikovat, jakkoliv žádná není zakrytá. Vyleká mě, co možná už dávno vím: jestli tady někde Ježíš je, nepoznám ho!

Probouzím se - jak to, že bych tě, můj Bože, v davu nepoznala? Vždyť nás v evangeliu přesvědčuješ, že poznat tvoji tvář znamená poznat Ježíše, a že takové poznání je možné, ba dokonce důležité pro náš život tady na zemi. Je pravděpodobné, že za časů Corony se mění podmínky k hledání a nalézání Ježíšovy tváře? Že by to bylo těmi rouškami? Přestávám přemýšlet o extrémistech, o přenašečích nemoci Covid 19, přestávám se zabývat hysterickými udavačkami nebo vystrašenými seniory v obchodech s potravinami. Ví, že za každou roušku může být Ježíš tak, jak píše Matka Tereza z Kalkaty: v každé tváři hledej Krista! Tak tedy v překladu do současné reality - za každou roušku může být Kristus. Dej si proto pozor, abys nikoho nesoudil, nikoho nespravedlivě neodmítal a nikomu se neposmíval! Tohle ale hlavně platí nejspíš pro mě, především když koukám na televizi. Jdu městem, a už to není sen. Proti mně a kolem mě lidé s rouškami. Není jich moc, už vůbec nelze mluvit o nějakém davu, ten by byl nezákonný. Ale tváře za rouškami zůstávají. Začínám si polohlasně zpívat píseň od Marty Střítecké, jmenuje se Hledám Tvoji tvář... Tahle píseň je na YouTube v mnoha provedeních. Tu, která se mi nejvíc líbí, uvádím v následujícím odkazu. <https://www.youtube.com/watch?v=DGZxf0YtEFQ>

Nezáleží mi na tom, že na YouTube je místo obrázku židovského utrápeného muže ten nádherný, proslulý blondák od Leonarda. Kdyby měl roušku, málokdo by ho poznal. Tím spíš, že i ze zkušenosti vím, že po vzkříšení může být Ježíš Kristus za kteroukoliv tváří. Tak tedy hledám tvoji tvář, Pane můj, každý den, a očekávám tvé slovo, protože chci jít za tebou, kamkoliv půjdeš. **Delicie Nerková**

Kalendář Blahoslav 2021

Čas pokročil, a tak již začaly přípravné práce na kalendáři Blahoslav 2021. Hledáme proto zajímavé autory, kteří by přispěli prozaickými texty - vzpomínkami, svědectvím, vyprávěním, povídkami nebo popularizujícími pohledy na otázky věroučné a církevní. Těšíme se ovšem také na příspěvky básnické. Termín uzávěrky přijímání textů je do konce dubna 2020. Zasiňte je, prosím, na adresu olga.nytrova@seznam.cz.

Olga Nytrová

Autor kresby: Tomáš Altman

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Nevěřící Tomáš

Písmenka do tajenky získáte tak, že odpovíte správně na následující otázky. Nejste-li si jistí, podívejte se do Janova evangelia 20,19-31.

1. Kde byli učedníci prvního dne po sobotě?

a) na náměstí (L); b) v chrámu (O); c) ukrývali se za zavřenými dveřmi (M)

2. Co jim řekl Ježíš, když k nim přišel?

a) „Pokoj vám.“ (Ú); b) „Nebojte se!“ (K); c) „Bud'te zdrávi.“ (E)

3. Co jim ukázal?

a) svitky Písma (D); b) své ruce a bok (J); c) kalich s vínem (Ř)

4. Jak reagovali učedníci, když ho spatřili?

a) vyděšeně utekli (A); b) nevěřili, že je to on (U); c) zaradovali se (P)

5. Co od něj měli učedníci přijmout?

a) kalich s vínem (V); b) chléb (Í); c) Ducha svatého (Á)

6. Jak se jinak jmenoval Tomáš, který s nimi nebyl?

a) Zélóta (Y); b) Didymos (N); c) Šimon (M)

7. Čím podmiňoval své uvěření tomu, že učedníci viděli Pána?

a) chtěl s Pánem sám mluvit (P); b) chtěl vidět stopy po hřebech na jeho ruce (A); c) chtěl, aby to učedníci odpřísáhli (Ě)

8. Po kolika dnech k nim Ježíš znovu přišel?

a) po sedmi (K); b) po osmi (B); c) po devíti (Š)

9. Co řekl Tomášovi?

a) „Jsem zklamán, že jsi nevěřil.“ (S); b) „Nepochybuji a věř!“ (Ú); c) „Doufám, že teď už nepochybuješ!“ (L)

10. Jací jsou ti, kteří neviděli, a přesto uvěřili?

a) bláhoví (D); b) blázniví (Z); c) blahoslavení (H)

(Řešení z č. 14: 1-E, 2-A, 3-B, 4-D, 5-G, 6-F, 7-C)

Jana Krajčířiková

